

Seattle, capital de l'estat de Washington, a l'extrem nord-oest dels Estats Units i a 150 quilòmetres del Canadà, mostra la realitat d'un món en què el pes d'Europa va sent cada vegada més petit. Juntament amb San Francisco, al sud, Seattle és la finestra al Pacífic per on arriben les importacions de l'orient xinès. Des de dalt de la torre símbol de la ciutat, herència de l'Exposició Universal, s'hi poden contemplar els gegants molls on s'amunteguen els contenidors descarregats d'un flux continu de vaixells. Des d'allà, es distribueixen per tren i es carreguen en avions que portaran fins a Europa les mercaderies que produeix la fàbrica del món. Contemplar aquest circuit de transport, en el punt d'intercanvi entre la Xina i Occident, dona la percepció més viva de la globalització econòmica.

Seattle és avui sobretot la ciutat de Bill Gates, un dels seus fills il·lustres, que la va treure d'una relativa decadència per fer-la la capital de

CARTA DES DE SEATTLE

JOSEP Borrell

Al Gibraltar de l'oceà Pacífic

l'imperi Microsoft. La seu de la Fundació Gates és un edifici anònim i sense gràcia, situat entre un vell taller de cotxes i un restaurant atrotinat. Però alberga una de les organitzacions internacionals més influents de tot el món. Quina gent més curiosa, aquests Gates. S'han fet multimilionaris gràcies a la seva capacitat d'innovació, han canviat la manera de treballar i de comunicar del món, i ara es proposen tornar a la societat la fortuna que han acumulat, de manera que només en deixen una petita part als hereus.

Generació d'or

Al *Seattle Herald* hi llegeixo un manifest de Gates pare, verdader gestor de la fundació, en què demana que s'apugin els impostos als rics, com ell, per atendre les necessitats socials d'un país castigat per la crisi. Però Bill Gates només és un dels personatges famosos que han donat nova vida a la ciutat. Al bressol de Jimi Hendrix s'hi ha aixecat un

Aquesta és avui sobretot la ciutat de Bill Gates. Però també la de Jimi Hendrix, la llibreria Amazon, Starbucks i Boeing

museu del rock que sembla una còpia del Guggenheim de Bilbao, però que és un dels edificis més visitats dels Estats Units. La llibreria *online* Amazon i la cadena de cafeteries Starbucks són dues empreses més que fan de far de Seattle, creades per companys de pupitre de Gates, en el que va ser una generació tocada per la gràcia de Déu.

Seattle també és la ciutat de Boeing. Visitar les cadenes de muntatge dels nous i gegants avions construïts amb fibra de carboni deixa sense respiració. La sala de control del flux de peces que surten de fàbriques distribuïdes per tot el món per

ser muntades a Seattle és la globalització en marxa.

El que se sap menys és que Seattle va ser una de les últimes baules de l'Imperi espanyol. Fins aquí hi van arribar, ja a finals del segle XVIII, els conquistadors, més aviat exploradors, com els de l'expedició Malaespina, que pujaven des de Califòrnia. Un petit fort va guardar durant anys l'entrada a la badia i el rosari de les illes San Juan, pas estratègic cap al Canadà.

Per la seva importància estratègica, diuen que els britànics en el van voler canviar per Gibraltar. Però no hi va haver tracte i el moribund imperi va acabar abaixant bandera en aquest extrem del món i els hi vam entregar gratis als Estats Units. Avui, gràcies al dinàmic cònsol espanyol a Seattle, antic company a l'escola d'enginyers, s'ha reconstruït aquest petit fort, vestigi minúscul de la vella Europa a l'ombra dels colossos de la globalització. ≡

President de l'Institut Europeu de Florència

INSÒLITA EXPERIÈNCIA ESTIUENCA

Viatge al país hermètic

Una agència de Barcelona ofereix vacances a Corea del Nord ≡ El règim controla fins al més mínim moviment dels escassos turistes occidentals als quals admet

MONTSE MARTÍNEZ
BARCELONA

Al posar un peu a Pyongyang, el turista ha de deixar a càrrec d'un funcionari el telèfon mòbil i la targeta de crèdit. El turista que pugui arribar a la capital de Corea del Nord, evidentment, perquè no és una tasca fàcil entrar en un dels països més hermètics del món.

El país comunista, apuntalat sobre la base ideològica de l'aïllament voluntari i total, admet l'entrada de 3.000 turistes occidentals a l'any, dels quals mig centenar, si arriba, són espanyols i cap, per prohibició expressa, nord-americà. Els 17.000 restants són xinesos.

«És impossible viatjar-hi de manera independent, per lliure», assenyala, a tall d'aperitiu, María José Pujol, directora de l'agència Viatges Pujol, una de les comptades empreses -literalment- que poden comercialitzar a Espanya viatges a Corea del Nord. La responsable d'aquesta agència familiar catalana no en pot determinar el nombre exacte però dubta molt que superi la desena. Fa uns anys, un client habitual es va interessar per la possibilitat de viatjar al país asiàtic i José Manuel Pujol, pare de María José i fundador de l'empresa, de seguida va entreveure la interessant veta per al negoci, amb total independència de valoracions polítiques.

Aleshores va començar un autèntic periple de tràmits i gestions amb Korea International Travel Company (KITC) -«l'agència estatal de turisme», explica la directora de Viatges Pujol- fins que l'organisme governamental va tenir l'amabilitat d'incloure'ls entre les

JOAN PUIG

► Especialista ► María José Pujol, directora de Viatges Pujol, a la seva oficina, a Barcelona.

EL CONTROL

El Govern fixa la ruta i el programa, reté el mòbil i la targeta de crèdit dels viatgers i vigila que no parlin amb la població

agències capacitades per vendre viatges al seu país. L'autorització va arribar ara fa set anys. I és qui se li acut anar-se'n de vacances a Corea del Nord?

Inquiets i nostàlgics

«Per descomptat, no és un perfil de turista convencional», apunta la directora de l'agència, per afegir: «És un viatge per a minories». «No hi ha un model únic de client i podem trobar des del jove estudiant amb inquietuds polítiques fins a gent entrada en edat, nostàlgica del comunisme,

passant per viatgers amb una vasta trajectòria que van buscant allò que els queda per visitar, sense oblidar els col·leccionistes de segells al passaport», afegix. També hi viatgen grups. L'agència és la primera a Espanya que comercialitza aquesta mena de viatge per a grups.

El turista no pot decidir pràcticament res. Paga, i no pas un preu barat, precisament. És l'agència de turisme estatal la que elabora els paquets -de 8, 10 o 15 dies- amb les corresponents visites pautades, entre les quals no falla la visita del mausoleu de Kim Il-sung, altres edi-

ficacions totèmiques i algun gran espectacle de masses. No escatimen tampoc en temples i paisatges d'una gran bellesa. I el mític paral·lel 38, convertit en icona de la divisió entre dues formes d'entendre el món.

Però, per sobre de tot, María José Pujol assegura que el que és veritablement «fascinant» és «endinsar-se en un món que ja no existeix». «El principal atractiu és conèixer la forma de vida», afegix. Però, això sí, sense intercanviar impressions amb els nord-coreans del carrer. D'això se n'encarrega el funcionari del Govern que no abandona el turista ni un minut fins, pràcticament, a la porta de l'hotel. «Hi ha molt poc trànsit a la capital però, malgrat això, els agents de control del trànsit, la majoria dones, són una de les estampes més característiques», recorda la directora de l'agència.

Sense consum

Avui en dia, més d'un es podria sentir gairebé despulat sense la targeta de crèdit en un país estranger. Però la veritat és que a Corea del Nord no es necessita. No es consumeix, tal com està concebut el consum a Occident. «Com a màxim, el mateix funcionari et dirigeix a un parell de botigues per comprar alguna peça d'artesanía i llibres», explica María José Pujol, per afegir que els dinars i sopars estan inclosos obligatòriament i es realitzen en establiments predeterminats.

«El pla B, simplement, no existeix», resumeix la directora de l'agència, que emfatitza que tots els passos estan «supervisats, vigilats i controlats».

Abans de viatjar, els turistes han d'omplir un detallat qüestionari amb les seves dades personals. «Periodistes i fotògrafs, encara que tinguin viatjar en qualitat de turistes, tenen prohibit l'accés al país», explica la responsable de Viatges Pujol, que no dubta a recomanar l'experiència apassionadament. «Ningú n'ha tornat decebut», explica la María José. «La gent flipa», sentència. ≡